

**«ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺ» ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԵՆ
Ս.ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 60 ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ**

Սրտումդ ունես անթիվ երազներ,
Ամբողջ կյանքումդ ես դրանք փայփայել
Շատ ես հյուսել դու արտառոց երգեր
Անգամ քեզ ասող անարժան մարդկանց:

Համայն աշխարհով դու ման ես եկել,
Որ չարն ու բարին հիմքից ճանաչես:
Վա՛յ նրան, թե փորձի քեզ մոտ նա կեղծել,
Հանկարծ լավի տեղ՝ վատը մատուցել.
Այնպես ճշգրիտ հախիցս կգաս՝
Նա իսկույն ձգված կկանգնի քո առաջ:
Նորից կփորձի մեղանշել քո դեմ,
Իրավամբ, դու էլ չես ների երբեք,
Սակայն մտքումդ կծաղրես խեղճին՝
Յոթը շերտ կմտնի գետինը խորին:
Ամենքի առաջ անյալես դաս կտաս
Նա այլևս կյանքում այդ չի մոռանա:

Համենայնդեպս դա վատ չէ, գիտակցի՞ր,
Ամեն մարդու հետ սեղան մի՛ նստիր,
Յուրաքանչյուրին առանձին դասիր,
Կեր ու խում արա, բայց զգույշ եղիր
Ինչպես միշտ, շարունակ բարին արարիր:

ք. Չարենցավան

07.10.1993 թ.

ՆՎԻՐՈՒՄ ԵՄ Ս.ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ

ԳՈՐԾՈՒՆ ԵՈՒԹՅԱՆ 30 ԱՄՅԱԿԻՆ

Հինգ տասնյակին քիչ է մնացել,
Որ ղեկավարմանդ կես դարը տոնենք.
Վազուց հասել ես քո նպատակին
Հղկում ես ջահել բանվոր կադրերին:
Ամենքի համար առանձին այրվել
Նրանցով կյանքիդ իմաստն ես չափել:
Նրանց համար ես երեսուն տարի
Ինքդ քեզ սպառել, ճերմակել փոքր ինչ:
Սակայն շատ ուժ ու ավյուն կա քո մեջ
Յասաուլ սարն էլ շուռ կտաս այդպես,
Անգամ պատանին կնախանձի քեզ,
Նոր գործերով քո դու կապրես հավերժ:

Սահուն թոզ անցնեն տարիներիդ գալիք,
Առողջությունդ՝ պինդ ու անառիկ,
Շատ ենք ցանկանում քեզ ամեն բարիք,
Անգամ շատ թոռնիկ, թեկուզ և ծոռնիկ:

Հանկարծ թե հոգնես դու այս աշխարհից,
Ազնիվ ու անկեղծ քո ընկերներից,
Յարիդ դավաճան երեսթեքումից,
Կուռ կոլեկտիվին ապավինիր դու անկասկած
Ինչ էլ որ լինի, քո թիկունքին ենք կանգնած...

ք. Չարենցավան

27.04.1994 թ.

Անցել է կյանքիդ 65 տարին,
Լույս ես դու սփռել քո փոքրիկ ազգին,
Բարության սերմեր ես ցանել ճամփին
Երկար կյանք տվել խեղճին, տկարին:
Բոպենները քո միշտ թանկ են եղել,
Տվել են դրանք մտքեր փառահեղ:

Թամադա ես միշտ սեղանին քեֆի,
Որտեղ էլ գնաս, հյուր ես ցանկալի,
Փորձանքից աստված քեզ հեռու պահի:
Չարը քո գլխում չի կարող ծնվել,
Յուրաքանչյուր միտք թանկ են գնահատվել,
Այդպես ես խորհում մտքովդ պայծառ
Նահապես ազգի, հանգիստ, բայց կայտառ:

Սիրում ենք քեզ շատ բժիշկ հոգատար,
Իրոք մեծ Մարդ ես կամքով անկոտրում,
Միշտ ուրիշների ցավն է քեզ հուզում:
Որդի ես խոհեմ, հավատարիմ այր,
Նվիրված հայր ես, սիրված բարեկամ,
Ինչքան էլ օրհնենք, քիչ է քեզ սակայն:

ք. Չարենցավան

17.11.1994 թ.

ՆԱՄԱԿ ՈՐԴՈՒՄ՝ ՎԱՀԱՆԻՆ, ԾՆՆԴՅԱՆ 45 ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Վաղուց, հիշում եմ այնպես

Անցած օրերս դառն ու հեզ
Հանկարծ ծնվեց ինձ որդի,
Անուն կրեց թանկ մարդի,
Նախանձ ծնեց շատերի:

Վահան հորս փոխարեն
Աստված որդի պարգևեց,
Հույս ու հավատ ներշնչեց.
Ասես կյանքս դառնադի
Նվեր ստացավ մի բարի:

Վատ օրս լավի չեղավ,
Ամեն զրկանք փուշ դարձավ,
Հորդ անունն իմ կյանքում
Անանց ցավի ու դավի
Նամարդ մարդու հուշ դարձավ:

Վեհ մտքերս ու հույզերս
Ազնիվ մարդու հետ կապի:
Նպատակս մեկն էր միշտ...
Ինչպե՞ս անեմ, որ բալաս
Կողակցիս խելքն անի դաս:

Մազս ճերմակ հյուսեցի,
Կյանքս գրավ դրեցի,
Քեզ տուն ու տեղ ստեղծեցի,
Որ դու ապրես անպակաս,
Նոյի ագռավ չդառնաս: (Շարունակելի...)

Վահան, որդիս, սթափվիր,
Ամբողջ մի կյանք ապրեցիր,
Հոգուդ խորքում, որպես պարտք
Անգամ մորդ չհատուցեցիր
Նվիրական որդու ջանք:

Հիմա խմեմ ես կենաց
Քո բաժակին անմոռաց՝

Քանի միտքս պայծառ է,
Խոսքս հատու և համառ է:

Քառասուն և հինգ տարի
Իմ կյանքից քեզ տվեցի,
Որ դու ապրես միշտ անհոգ
Եվ չունենաս ցավ ու հոգ:

Կյանքիդ մնացած քառասունհինգ տարում
Ես այլևս չեմ լինի,
Բայց իմ գթառատ մայրական սիրով
Քեզ կամենում եմ ամենայն բարիք:

Ունեցիր որդի՞ս, պարտքի զգացում,
Մի՞ լինի միայն դու ուրազի պես,
Դժվար օրերդ են դեռ առջևում,
Մի՞ նեղացրու տիկնոջդ այդպես:

Առողջությունդ քարի պես լինի,
Երջանկությունդ հարատև լինի,
Խելքդ էլ թող միշտ գլուխդ լինի,
Որ օջախդ խաղաղ ու շեն լինի:

Քո մայր՝ Դեզդեմոնա

ք. Չարենցավան

11.11.1996 թ.

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Վ Ո Ր Ա Ն Ք Ն Ե Ր

Գալիքդ թող պայծառ լինի,
Երթդ կանաչ ճամփա բացի

Վատ մարդ ճամփիդ չհանդիպի,
Որ քո գործը հաջող լինի:
Բոպեն գործող, բեղուն լինի,
Գանձող թող առողջությունը լինի:
Ինչ բաց թողիր, նորից գտիր,
Նեղ օրերդ շուտ թոթափիր:

(Օննոյան 45 ամյակի առթիվ)
25.05.1997թ.

Տիեզերական անեզր բարձունքում
Ինձ համար դու աստղ ես շողշողուն,
Գալդ ասույի պես հեռու
Բոպեական տեսիլք է թվում:
Արդյոք երբ կգա այն օրը
Նազանի տեսքովդ քնքուշ
Ու ժպիտովդ անմեղ
Հիանամ նորից, փարվեմ
Իմ կարոտ սիրտը հագեցնեմ:

Սիրով շնորհավորում եմ ծնունդդ
Իմ անմեղ, սիրուն բալիկ,
Բաֆֆու սիրած հերոսների պես
Երկաթե կամք ու համբերություն քեզ:
Լինես միշտ խոհեմ, լսող, երագող:
Իմ կյանքից Աստված թող կտրի տա քեզ:

22.05.1997թ.
ք. Չարենցավան

Սիրիր մարդկանց, ընկերներիդ,
Ինչպես բույսն է սիրում հողին,
Բոպե նույնիսկ մի կորցնի,
Եթե պետք է անես բարիք:
Լավ պահիր քեզ, եղիր համեստ,
Ինչ որ անես՝ հաշիվ տուր քեզ:

Շքեղաշուք տեսքիդ կարոտ
Աչքս ճամփիդ մնացի,
Վախենում եմ էլ չտեսնեմ,

Արցունքներս ցամաքեն:
Բոպեները տարի թվաց,
Շուտով կանցնի իմ կյանքը,
Ինչ հույսեր որ փայփայեցի
Նորից դատարկ նստեցի:

08.10.1998թ.

Ասես երեկ էր, որ դու ծնվեցիր
Նորից իմ կյանքը սիրով լցրեցիր,
Աշխարհն ինձ համար դարձավ բուրաստան,
Հույսերս կյանքիս ապավեն դարձան:
Իմ սիրուն ծառը քառասուն տարում
Տվել է պտուղներ քաղցր ու սիրուն:
Ինչքան ապրել ես, իմ ազիզ բալա,
Նույնքան էլ ապրիր երջանիկ, անահ:

(քառասուն ամյակի առթիվ)

10.03.1997թ.

ք. Չարենցավան

Թոռանս ` Անուշի քսանամյակի առթիվ

Արևի պես պայծառ աղջիկ,
Նուրբ սրտերի լար ես դու,
Ում որ սիրես` քեզ կպաշտի,
Շեն օջախի զարդ ես դու:

Ամեն անգամ քեզ հիշելիս
Նազանի քայլքդ եմ տեսնում,
Ուշիմ հայացք, վառվռուն աչքեր,
Շարժուն կեցվածքդ եմ հիշում:

Արդեն անցավ քսան գարուն,
Նոր գարնան պես կծաղկես:
Ուրախ եղիր, կյանքը սիրիր,
Շատ տարիներ դեռ կապրես:

Անվանդ պես դու քաղցր ես,
Նաբաթ շաքար նմանիս,

Ունես հմայք, վարդի քնքշանք,
Շատերին դեռ կգմայլես:

Ախ, սիրելիս, կուգեի քեզ
Նորից պայծառ տեսնեի
Ու կարոտած պապակ սրտիս
Շարմաղ տեսքիդ սեղմեի:

22.11.1996թ.
ք. Չարենցավան

Նվիրում եմ փեսայիս՝ Ալբերտին, ծննդյան 70 ամյակի առթիվ

Այգաբացի արևի պես միշտ պայծառ
Լուսավոր է եղել ուղիդ ու արդար,
Բայց դժվար ես հարթել կանաչ ճանապարհ,
Եվ մաքառել ես ամեն մի կյանքի համար:
Բույս չես կորցրել դու դատարկ, անտեղի,
Տարերքիդ մեջ եղել ես ամենքին գերի,
Իսկական մարդու պատվով ես ապրել,
Նվեր ընդունիր խոսքերն այս քեզ վայել:

Դարը թող զարկի քո կատարելության գագաթնակետին,
Երիտասարդի ուժ ու ավյուն տա քո գալիք կյանքին,
Զուր չանցնեն երկունքով ծնած գաղափարներդ,
Դպրությանը թող ծառայեն գիտելիքներդ:
Եվ արժանիքիդ գնահատման համար պահապան
Մագիստրոսի թիկնոցն է միայն սագական,
Որ նույնպես քիչ է քո անձի համար,
Ներքող ձոնելն է ավելի հարմար:
Այնքան համառ ես տքնել, պայքարել
Յոթը տաս տարի կյանքդ ես մաշել:
Իմաստուն, խոհուն, ազնիվ ու բարի,
Ցանկանում եմ ապրես ևս երեսուն տարի:

17.11.1999թ.
ք. Չարենցավան

**Իմ աշակերտուհի (4-րդ դասարան)
Ակրոստիքոս Լենայի ծննդյան տոնի առթիվ**

Լուսե աղջիկ, չարաճճի, ժպտերես,
Երագում ես տիեզերական հեռուներ:
Նայում եմ ու տեսնում եմ քո ապագան՝
Անխունջ, զվարթ ու առինքող այնքան,
Յուրաքանչյուր քայլդ ձգտող բարձրության.
Իրատես ու լուրթ աչքերով քո անչար,
Նազով կփայլես երկնքում պայծառ:

Կուգեմ օրհնանքս առնես,
Որ միշտ ինձ բարի հիշես:
Շատ կանգուն ու պինդ եղիր,
Տոկուն խառնվածք կոփիր,
Որ իդներդ լուրջ, անքեն
Յոթնապատիկ կատարվեն:
Անտրտունջ ու անմոլոր
Ներս թափանցիր կյանքի ծով:
Իմ շնորհավորանքն ընդունիր՝
Ցնծա, ծլիր ու ծաղկիր...

Քո ուսուցչուհի՝ Դ. Կոշտոյան
06.04.2004թ.
ք. Երևան

Ակրոստիքոս
քրոջս՝ Մարգոյի ծննդյան 65 ամյակի առթիվ

Մայրիկիս անուշ բուրմունքն ունես,
Անկեղծ ժպիտն ու հմայքն ունես,
Բաբունի պես խոհեմ, հայացքդ գերող
Գեղեցիկ տեսքդ դարձնում է զմայլող:
Ով որ քեզ գիտե, հաստատ ասում է՝
Յոթը չափում է, մեկը կտրում է:
Իմաստուն մտքի արգասիքն այդ թանկ
նաև գեներն են մեր լավ, հիշարժան:

Դրախտի արժան իմ թագուհի
Ես քեզանով եմ ապրում հիմի.
Զվարթ խառնվածքդ մարդկային
Դարձնում է խինդ՝ վիշտս անմեկին:

Եվ քո սիրուն որպես հատույց,
Միշտ օրհնում եմ քեզ՝ անթաքույց,
Որ լինես դու առողջ, առույգ,
Նեցուկ՝ այրիդ, զավակներուդ:
Այդպես հոգով հարուստ մնաս,
Յաղութ քարի նման շողաս,
Ինչպես որ կաս՝ պինդ ու կայուն,
Ցմահ սիրվող ու զգայուն:

Անկեղծ նվիրումով ու հավերժ սիրով՝ Դեզդեմոնա

22.08.2000 թ.

ք. Չարենցավան

Եղբորս Քինին, ծննդյան 65 ամյակի առթիվ

Քեզ բախտը դեռ փոքրուց չի ժպտացել,
Ինչպես դա պատահում է շատերի հետ,
Նզովել է աստված կարծես քեզ:
Ինչքան էլ արդարացի չի եղել
Նորից իր սխալն է կրկնել:

Դու կյանքի հարվածները զսպված տարար,
Երբեք չանիծեցիր ձեռքերդ պարզած,
Զրկանքներն հոգուդ արիությամբ տարար,
Դարդդ ներս գցիր տղամարդու պես կանգնած:
Եղբայր իմ, պայծառ ու բարի,
Միշտ եղիր կանգուն ու արի,
Որքան էլ ցավդ քեզ տանջի՝
Նարինե ու Վահան կանչի,
Աղոթիր նրանց հոգու համար
Յուրայիններիդ հանգստացրու համար,
Ինքդ պինդ մնա բոլորիս համար.
Ցանկանում եմ քեզ բարիք անհամար:

07.03.2003 թ.

ք. Երևան

Կարենի ծննդյան 43, Կարինեի ծննդյան 35 ամյակների առթիվ

Կուգեմ հորինել մի երգ ջերմին,
Այնպես հուզող ու սրտաբեկ,
Բոպեական հմայքից անդին
Երկուսիդ հոգում մնացող հավետ:
Նվիրեմ Ձեզ՝ անհուն բերկրանքով, որ
Ինչքան էլ փոթորկվեք օվկիանի պես,
Նազանքով վերստին փարվեք տատրակի պես:

Եվ որպես սիրո առհավատյա

Կյանքի ծանր բեռի տակ կքած՝
Անմնացորդ նվիրումով Ձեզ աղոթեմ,
Բոպե անգամ դադար չառնեմ:
Ինչքան ապրեք եղեք այդպես
Նպատակասլաց ու լավատես,
Երազներ կորած՝ նրբին ու չքնաղ,
Իրականացրեք բարությանը անդարձ,
Նոր կյանքով ապրեք՝ հմայված:

Սիրով նվիրեց մորաքույր Դեզդեմոնան
06.04.2003թ.
ք.Երևան

Ակրոստիքոս

Նվիրում եմ իմ սիրելի Ջառայի 25 ամյակին

Ջարդն ես, անշուշտ, Արթուրի
Աղ ու հացն ես քո Դավթի:
Ռեհան, նարգիզ, վարդ, շուշան,
Անմեռուկ, փողաշուշան,
Յասաման, քաջվարդ փարթամ՝
Իրենց հոտով խնկաբույր
Նվիրել են քեզ համբույր...

Տեսքով սիրուն, ըղձալի,
Ապրիլ դու հարյուր տարի:
Տունդ թող պալատ լինի,
Ինքդ մեջը՝ թագուհի:

Կյանքում վատ օր չտեսնես,
Իրատես, խելքով լինես,
Ցավերդ անարցունք տանես:

Քեզ շատ սիրող՝ Դեզդեմոնա
26.04.2003 թ.
ք. Երևան

Նվիրում եմ Տիգրանուհուն, ծննդյան 17 ամյակի առթիվ

Տեսիլք ես դարձել ինձ համար,
Իմ քաղցր, սիրուն բալիկ,
Գորովանքով նայում եմ, որ մնաս երկար,
Բուպեական անցնում ես քո տեսքով փոքրիկ:
Այտերդ կարմիր վառվում են այնպես,
Նման են այրվող արևին կարծես:
Ուզում եմ բռնել տեսիլքն այդ անտես,
Հրաշք տեսքովդ խնդամ, զմայլվեմ,
Ուրախությունից ճչամ ու կանչեմ,-
«Ներս եկ աղջիկս, թող քեզ համբուրեմ»:

Տես, ինչքան եմ կարոտել քեզ,
Այնինչ, դու ինձ մոռացել ես:
Տաղ ու հյուսում, որ միշտ հիշես՝
Ինչպես էր տատդ խնամում քեզ:
Կյանքդ երկար, ուրախ լինի,
Ինչպես գարնան ծաղիկ՝ բացվի,
Ցանկություններդ ի կատար ածվի:

26.04.2003 թ.
ք. Երևան

Նվիրում եմ Նաիրային՝ ծննդյան 36 ամյակի առթիվ

Նազանի ես, քնքուշ այնպես,
Արևի պես շողում ես անշեջ.
Ինչքան գեղեցիկ ես ու պարմանի,
Բաֆայելի վրձնին ես արժանի:
Այնքան գերող ես ու խոհեմ,
Յուրահատուկ, վայելչադեմ.

Ինչպես բարի, անմեղ հրեշտակ՝
Նվիրում ես մերձավորներիդ սերդ անապակ:

Դու բոլորին սիրելի ես ու ցանկալի,
Երբեք շրջապատդ քեզ չի դավաճանի,
Զվարթ ծիծաղովդ գեղանի
Դեղ ու ճար ես դու հիվանդի:
Երբ քեզ տեսնում եմ, սիրտս տակավին
Մայրական սիրով է լցվում կաթոգին,
Որքան հոգնած ու լարված լինեմ՝
Ներողամտությամբ քեզ կենթարկվեմ:
Ապրիր դու երկար, անհոգ, երջանիկ,
Յուրաքանչյուր օր՝ կյանքիդ մի ծաղիկ.
Ի խորոց սրտի չունեմ մեծ քնար,
Ցանկանում եմ քեզ բարիք անհամար:

*Միրով նվիրեց մորաքույրդ
26.06.2003թ.*

Հոգու փոթորկված պահին՝ իմ աղջիկ Անահիտին

Դու գալիս ես երազիս
Երբեմնի փոքրիկ աղջկա պես,
Զուր եմ վազում քեզ բռնեմ
Դատրիկ իմ լավ, սիրունատես:
Ես վազում եմ հեծիկ,
Մոտ եմ կանչում, որ փարվեմ,
Որ կարոտով անսահման
Նորից քեզ կրծքիս սեղմեմ:
Արդեն անցան սպասումի
Յոթը երկար տարիներ,
Իսկ երազներս հեռացան
Ցնորվերցին, անէացան...

Սերը մարդուն կյանք է տալիս
Ինչպես լույսը՝ աշխարհին.
Բույները երջանկություն են պարգևում,
Եթե սիրում ես մեկին:

Լիահույս եմ, որ սերդ խաբված
Իրեն կսպառի Սիբիրում՝ անդարձ:

Անկեղծ ես դու ու բարի,
Նույնն ես արդյոք դու էլի:
Անուրջներս խորտակված,
Հոգուս վրա կոշտացած
Ինձ տանում են շատ հեռուն,
Տրտունջը հոգուս խռովքը չի վանում:
Ինչպես փարատեմ մտքերս անմեկին.
Ներիր, կարոտը հարում է չարին:

ք. Երևան
26.04.2003 թ.

**Նվիրում եմ իմ աշակերտներին (երրորդ դասարան) 2002-2003 ուս. տարվա ավարտի
կապակցությամբ**

Այ դու սիրուն, թովռան,
Շնորհալի ու բացբերան,
Որտեղից այդքան հումոր
Տեղ է գտել քո գլխում:
Ինչքան որ սուր է միտքդ,
Նույնքան կաղում է վարքդ:

Կուռքդ թող գիրքը լինի,
Որ քեզ շատ բան սովորեցնի,
Շարադրես խոսքդ փայլուն
Տողադարձը՝ ճիշտ, սահուն:
Որքան դու շատ աշխատես,
Յուրահատուկ մարդ կլինես,
Այնժամ քեզ շատ կհարգեն,
Նույնիսկ հաշվի կնստեն:
Իրոք սիրում եմ շատ քեզ
Ցանկանում եմ, որ Մեծ մարդ լինես:

Դասղեկ՝ Դ. Կոշտոյան

10.06.2003 թ.

Ակրոստիքոս

Երրորդ դասարանի աշակերտ Գուրգեն Մնացականյանի ծննդյան տոնի առթիվ

Գրի, կարդա ամեն օր
Ուսումը շատ է կարևոր,
Բոպեն կյանքի մասնիկ է
Գին ունեցող, բայց անցողիկ է:
Ես քեզ բարին եմ կամենում,
Նվեր որպես՝ խրատ եմ ցանում,
Ինչքան կարող ես քաղի,
Նման գանձ դու չես գտնի:

Կիրթ մարդ, անշուշտ կդառնաս,
Որ շատ գրքեր դու կարդաս,
Շատերից առաջ կանցնես
Տղամարդու նման եթե կոփվես:
Որ մի քիչ էլ լուրջ մնաս
Յոթ դասարան էլ բարձրանաս,
Արդարամիտ, հասուն, բարի,
Նման կլինես փիլիսոփայի:
Իհարկե, եղիր բարեկիրթ, համեստ
Ցանկանում եմ միշտ առողջ լինես:

Դասղեկ՝ Դ.Կոշտոյան

09.06.2003 թ.

ք.Երևան

Անունն ես կրում մեծ սպարապետի,
Նմանվիր նրան ինչպես ասպետի,
Դու նրա քաջությունն ու խելքը որ ունենաս,
Բաբունի կլինես, երբ որ մեծանաս:
Արդեն անցավ ևս մեկ տարի,
Նորից սեպտեմբեր կգա էլի,
Իբրև աշակերտ չորրորդ դասարանցի՝
Կգաս դու դպրոց բեռով գիտելիքների
Ինչպես միշտ մնա աշխատասեր,
Ներող, բարեկիրթ և գրքասեր:

Կարդա պատմությունը մեր նախնիների,
Որ լավ իմանաս հալը քո ազգի,
Շարադրի մտքերդ խոհեմ, խելացի,
Տանը եղիր ինքնություն, մի քիչ էլ չարաճճի:
Որ ուզում ես լինել գերազանցիկ,
Յուրայիններիդ համոզիր գործով.
Այն լավն ինչ գիտես, ահավասիկ,
Նրանց մատուցիր սիրալիր խոսքով:
Իմ պատգամներն ընդունիր որպես դասեր,
Ցտեսություն քեզ մինչև սեպտեմբեր:

Դասդեկ՝ Դ.Կոշտոյան
09.06.2003 թ.
ք.Երևան

Լիլիթին՝ ծննդյան 20 ամյակի առթիվ

Լրացավ արդեն քսան գարունը քո,
Իսկ դու ինչպես սիրուն թռչուն,
Լայն բաց արած թևերը քո
Իրական կյանքն ես լոկ տեսնում:
Թռիր ազատ, նայիր հեռուն,
Ինչպես արծիվ սրատես,
Նոր հորիզոններ դեռ կբացես:

Տարիները կգլորվեն հեշտագին,
Ապագայիդ քարը ամուր դիր հիմքին,
Տատիդ խոսքը ականջիդ օղ արա,
Ինչքան գիտես՝ խրատից մի ձանձրանա:
Կամենում եմ քեզ անսահման բարիքներ,
Իմաստություն, երջանկություն, կյանք ու սեր,
Ցնորք երազներիդ՝ իրական հույսեր:

Շարունակելի...

Լուսինը միշտ քեզ հսկել է գիշերը,
Իսկ արևը կյանք է տվել ցերեկը,
Իր բարձունքից ժպտացել է անապակ՝
Թեկուզ կյանքիդ տարիները անմոռաց

Իրոք բերին մեր երկրին վիշտ ու լաց,
Նեղ օրերն անցան կամաց-կամաց:

Տես, սիրելիս, կյանքը բարդ է, բայց ձգող,
Այն պետք է լինի նաև երջանկացնող,
Տքնիր, ձգտիր, փայփայիր երազներդ վառ,
Ինչպես մանկիկ, ժպտերես ու խանդավառ:
Կյանքում քայլիր համարձակ ու վստահ,
Իսկ դժվարություններն հաղթահարիր անահ,
Ցանկանում եմ լինես տոկուն, բայց ոչ համառ:

Քեզ միշտ սիրող՝ Դեզդեմոնա
26.09.2004 թ.

Ակրոստիքոս Կարենի ծննդյան 50 ամյակի առթիվ

Կյանքը մեզ համար անիմաստ կլիներ,
Ապրիլ ամիսը անարև կլիներ,
Բուպեն ժամից էլ ավել կտներ՝
Եթե քո պայծառ լույսը չլիներ:
Նման ես անշուշտ քո պապին Թոփչյան,
Ինչպես Սասունցի Դավիթն հաղթական:
Նվաստիս համար լեռ ես անսասան...

Դու կրակ ես, դու վառվող հուր ես,
Երկնքում փայլող անմար լույս ես,
Զարդն ես քո գերդաստանի,
Դեղն ու ճարն ես քո ազգի:
Ես իմ խոր սրտում քեզ եմ փայփայում,
Մոր պես ջերմագին կարոտ եմ հյուսում:
Ոտքդ թե դիպչի չոր քարին հանկարծ՝
Նախանձը մարդկանց թե խաթարեն բարուն՝
Անաչառ հոգիս քեզ մատաղ կանեմ
Յոթ օր, յոթ գիշեր առ Աստված կադորեմ:
Իսկական հայր ես, սիրող, հոգատար,
Ցնծա ու ապրիր բարությանք անչար:

06.04.2010 թ.

ք. Երևան

Մտորումներ մայրիկիս հիշատակին

Ցերեկն արև էր մայրս որբուկիս,
Գիշերը՝ լուսին՝ սնարիս վրա,
Էլ ով կարող է սփռվել հոգիս՝
Ետ բերել շիրմից արևը նրա:

(Հովհաննես Շիրազ)

Ընդամենը չորս տարեկան էի, երբ բռնի կերպով զրկեցին հորից ու ստալինյան վանդալիզմի ուրվականը շրջեց ինձ հետ ողջ կյանքում՝ հետապնդելով խաթարեց մանկությունս ուրախ ու զվարթ օրերը, մտավ իմ անուրախ աշխարհը, խարխուլեց իմ երջանկությունը, խեղաթուրեց ազնվությունն ու մաքրությունը և ճշմարտությունը պղծեց զրպարտությամբ:

Օհ, անմոռանալի, ծանր ու հիշաչար օրեր...

Ես համառորեն պայքարում էի իրերը շիտակ ըմբռնելու, իրենց անունով կոչելու համար, բայց ավաղ. ժամանակները համառ պայքար ու զոհողություններ էին պահանջում:

Երբ մայրս կար (Տիգրանուհի Կոշտոյան, 1907 XII – 1972 IV) դժվարությունները հաղթահարելը ավելի դյուրին էր կարծես: Նա հոգեկան նեցուկ էր ինձ համար և սատար կանգնեց, որ իմ բզկտված երջանկությունը ապաքինվի, վերակենդանանա: Նախազգալով իր հիվանդության չարագույժ ավարտը, մայրս ճիգ ու ջանք թափեց կյանքից մոլորված իմ ճանապարհը հարթելու՝ հույսի շողերով ողողելով իմ մեղավոր հոգին:

Սակայն, հասուն տարիքում ես նորից որբացա...

Մայրիկիս կորստից հետո ձյուն իջավ թիկունքիս և հետզհետե սառցակալեց: Այն օրվանից չեմ տաքանում: Չկա այլևս հոգիս ջերմացնող նրա քնքուշ ու բարի խրատները, փիլիսոփայական մտքերով հագեցած, ժողովրդական բան ու բարբառով հարուստ առակները, ամեն խոսքի մեջ տեղին ու շիտակ մեջբերվող ասացվածքները, որոնցից յուրաքանչյուրը ինձ համար մի հայտնություն էր՝ մի աշխարհ: Դրանք իմ կյանքի մեջ մտան որպես ոսկետառ մի գիրք և իմ կյանքի դպրոցում ուսանելի բյուրավոր էջեր բացեցին:

Մա՛յր, քո խոսքերն ինձ համար խորհրդի անսպառ աղբյուր էին, առանց որի ես իսպառ կմոլորվեի կյանքի խճճված բավիղներում:

Մա՛յր, քո հարուստ լեզուն ու քաղցրահնչյուն բարբառը թանկարժեք ու գեղեցիկ զարդատուփ է ինձ համար, որից օգտվելիս ոչ միայն գերագույն հաճույք եմ ստանում, այլև պահում եմ իբրև սուրբ մասունք:

Մա՛յր, քո բարությունն ու առաքինությունն ինձ համար կյանքի հայելի է, որտեղ նայելիս քո հմայքն ու գեղեցկությունն ավելի պայծառ է երևում:

Մա՛յր, քո նախատինքը ինձ համար փաղաքշանք էր, որ քնքշորեն շոյում էր իմ մեղավոր հոգին:

Մա՛յր, քո մարդասիրությունն ու գթասրտությունը իմ հարստությունն է, իմ բերանի համր, իմ մայրենի լեզուն:

Մա՛յր, քո կարոտը իմ ծարավ աղբյուրն է, իմ հանգած ճրագը, իմ ջերմության պակասը, և, ես մրսում եմ առանց քեզ...

Աշխարհի շատ մեծամեծ մարդիկ, հայ գրողներ ու բանաստեղծներ են գրել ու երգել մոր սերը, մեծարել են, գորովանքով լցվել այդ մեծ ու անկաշառ զգացումից, ինչպես օրինակ՝ Վահան Տերյանը.

Այս գիշեր կրկին մայրս մեռած
Հայտնվեց նորից մահճիս վրա,
Փայփայեց նորից որդուն կորած,
Օրորեց երգով իր հնօրյա...
Եվ արցունքներս դառն ու առատ
Չպահեցի ես, երբ նա հանդարտ
Շոյեց ձեռներով այն անարատ,
Ժպտաց ժպիտով այն անզվարթ:

Կարոտից հալ ու մաշ են եղել, ինչպես մեծ վարպետ՝ Ավետիք Իսահակյանը.

Ա՛խ, քո տեսքին, անուշ լեզվին
Կարոտել եմ, մայրիկ ջան,
Երնեկ, երնեկ երազ լինիմ,
Թռչիմ մոտդ, մայրիկ ջան:
Ծնկաչոք ներումն են խնդրել, ինչպես Ջիվանին.
Ջիվանին եմ սխալմունքս զգում եմ,
Ես քո հոգու համար միշտ աղոթում եմ,
Ներիր քո մեղավոր որդուդ, խնդրում եմ,
Եղիր երկնքումը ինձ համար, մայրիկ:
Քնքշորեն երագել են կերպարը մոր, ինչպես Համո Սահյանը.
Մորս համբույրի ջերմությունն ունեք,
Անապակ շողեր ոսկյա արևի,
Դուք իմ կարոտով վառվել աշխարհում,
Այդպես կրակ եք դարձել երևի:
Պարտքի հատուցման երգեր են հյուսել, ինչպես Սիլվա Կապուտիկյանը.
Մա՛յր, ինձ համար փառք չեմ տենչում կյանքի մեջ,

Բայց կուզեի՝ զոհողությանդ անհատույց

Լինել արժան, լինել հերոս, լինել մեծ,

Որ քո կյանքըդ, կորած կյանքըդ չափսոսաս:

Փիլիսոփայական խորությամբ մեծարել են, ինչպես Պարույր Սևակը.

Մի կիսաբաց գրքի նման՝ միայն գրված ոչ տառերով,

Ինձ այդպես է պատկերանում ն՝ իմ, ն՝ քո մայրը հիմա,

Մի գիրք խորունկ, հարուստ այնքան, որ կարդում ենք դարերով,

Բայց մինչև վերջ չենք հասկանում _ լույս մայր է պետք դրա համար:

Ափսոսանքով լացել են, ինչպես Վահագն Դավթյանը.

Մարում ես մայրիկ, դու խեղճ ու արդար, խորան իմ ցավի,

Մարում ես մայրիկ, դու սուրբ նահատակ, դու տանջված վկա:

Գալիք օրերում, երբ ոտքս արնի ու սիրտս ցավի,

Արտասուքներս որտե՛ղ հեկեկամ...

Եվ վերջապես բանաստեղծությունների գողտրիկ հուշարձան են կանգնեցրել՝

Աստվածամոր պատկերով, ինչպես Շիրազը.

Անաստված է ողջ լուսնի տակ՝

Ով չի պաշտում իր աստծուն՝

Ով չի պաշտում մորը միակ,

Մեռցնում է ինչ-որ ծոցում՝

Իրեն ծնած իր աստծուն:

կամ՝

Մայրս աստված մայր տաճարում,

Ես՝ աղոթող ողջ դարերում...

Իսկ ես ինչ եմ արել քեզ համար, մայր իմ անուշ ու անզին: Քո կենդանության օրոք սիրտդ մորմոքել եմ դառնություններով, վշտացրել եմ իմ ցավերով, հոգսերով և միայն սնոտիդ առաջ ծնկաչոք, միշտ արթուն պահապան եմ եղել քո ֆիզիկական տանջանքներին վկա՝ ցավերդ մեղմացնելու ապարդյուն ջանքերով: Ինձ համար ջահել կյանքդ մաշած, ձյունածածկ գլխիդ մազերի համրանքով զրկանքներ ու տանջանքներ տարած բազում չարչարանքներիդ դիմաց ինչպես հատուցեմ...

... Եվ քեզ համար իմ հոգում քո կենդանի հուշարձանն եմ կերտել, որ մնաս անձեռնմխելի:

Ամեն քայլափոխի հիշում ու կրկնում եմ քո սրբազան խոսքերը, անկրկնելի հումորը, առողջ երգիծանքը, խելամիտ խորհուրդները:

Մի խոսքով այն մեծ հարստությունը, որ օժիտի փոխարեն ժառանգել ես ինձ, փոխանցում եմ իմ երեխաներին ու թոռներին, ծանոթներին, բարեկամներին: Քեզ բոլորովին չիմացող մարդիկ պատկերացնում են քո տեսքը, քնքուշ ժպիտը, կարկաչուն ծիծաղը, բարի աչքերը, հոգու հարստությունը:

Ամեն անգամ քո սիրած երգերի ցանկը կատարելիս հալվում եմ՝ հասկանալով երգերի տողերում քո զրկանքների ու սիրո տառապանքների գինը:

Ամեն անգամ քո գերեզմանին այցի գալիս իմ թոռնիկներին նորից ու նորից եմ պատմում քո կյանքի հերոսական էջերից, անմնացորդ նվիրումով բարուն ու լավին ձուլվելու քո յուրահատկության մասին, քո հայրենանվեր սխրագործությունների մասին:

Դարդս տվի սարերին, սարերը չառան,
Դարդս տվի քարերին, քարերը չառան,
Դարդս տվի ծովերին, ծովերը չառան,
Մայրս առավ ու հավեց, ու մի բուռ դառավ...

Քո կենդանի հիշատակը միշտ վառ կմնա քո թոռների, ծոռների, քեզ ճանաչողների հոգում և որպես փայլուն աստղ կլուսավորի նրանց կյանքի ճանապարհը՝ թե նրանք մոլորվեն:

Մայր իմ, դու սուրբ հայոց լեզու,
Ամենօրյա դու Ավատայր,-
Իրավ քույրն ես դու աստծու,
Թե մայր հողն ես հավերժամայր,
Ողջ մարդկությանն էլ ինչն ես դու,
Որ պաշտում են քեզ ողջ աշխարհ...

Քեզանից կարոտով ապրող քո դուստր՝ Դեզդեմոնա

08.03.1990թ.
ք.Չարենցավան

Ակրոստիքոս՝ նվիրված սիրելի Արմինեի ծննդյան 36 տարեդարձին

Առաջին թոռնուհիս, քեզ շատ եմ սպասել,
Բոպեն ինձ համար ժամ է թվացել,
Մաքուր ու անբիծ ծնունդդ երկնային,
Ինձ բերկրանք ու խինդ բերեց տակավին:
Նեղ օրերն եկան, անցան գնացին,
Երեսունվեցդ շուտ համալրեցին:
Իմ սիրուն, չքնաղ, անգին սևահեր,
Նվիրում եմ քեզ սիրտս անվեհեր...

Տեսնում եմ ես քեզ աշխույժ ու արի,
Ազգային ավանդույթը պահպանող, բարի.
Տնարար կին ես հումորով, ուրախ,

Իսկ տունդ՝ համերաշխ հայկական օջախ:
Կրթում ես հոգով լույս բալիկներիդ,
Իդեալական մայր ես՝ ուշադիր ու կիրթ.
Ցանկանում եմ քեզ, ապրելակերպ՝ երջանիկ, բարեկիրթ:

25.04.2010թ.
ք. Չարենցավան

Ակրոստիքոս նվիրված հարսիս՝ Անահիտի ծննդյան 55 ամյակին

Ամբողջ մի կանք եմ ապրում քեզ հետ,
Նյարդերով առողջ կապվել եմ քեզ հետ,
Անունդ ինձ համար հարազատ՝
Հոգուս մեջ մտավ քեզ հետ:
Ինչ էլ որ եղել է մեզ հետ կյանքում,
Տխուր, թե ուրախ, ես չեմ տարբերում,
Ի սրտե կիսել ենք միասին,
Ներել ու սիրել ենք միասին:

Սակայն չենք ճնշվել մենք երբեք
Կյանքի հարվածներից ուղիղ ու թեք,
Երեխաներ ենք դաստիարակել ճիշտ,
Սիրել ու փայփայել ենք միշտ:
Ուզում եմ կյանքիս աշունը հարգեք,
Բուպեական փոթորկումս խորը չընդունեք...
Իմ որդու հետ երջանիկ ապրեք,
Ցուրտ ու նեղ օրեր երբեք չտեսնեք:

Սիրով՝ Դեզդեմոնա
18.05.2010 թ.
ք. Չարենցավան

Իմ սիրելի հարս Անահիտին

Դու առողջ ես, լավատես,
Եկել է պահը ասեմ քեզ՝
Զվարթ ու ժիր ես, երբեմն էլ՝ հեզ,
Դիցամայրը պահապան քեզ:
Ես սիրում եմ քեզ հարազատ

Մայրական սիրով գթառատ,
Որովհետև կեսն ես իմ որդու,
Նեցուկ ես՝ նման հայորդու:
Աստված Ձեզ սերով պահի
Յոթից շատ թոռներ պարզևի:
Իմ օրհնանքն ընդունիր անկեղծ,
Ցանկանում եմ, որ առողջ ու երկար ապրես...

18.05.2010 թ.
ք.Չարենցավան

Ակրոստիքոս նվիրված քրոջս՝ Մարգոյի ծննդյան 75 ամյակին

Մաքուր ու ազնիվ քո հոգում
Աստղեր են փայլուն շողշողում,
Բեմքրանդը եթե կենդանի լիներ՝
Գոյան էլ, անշուշտ, վկա կլիներ,
Որ քո տեսքն արժեր կտավին հանձնել:
Յուրայիններիդ մեջ հատուկ պահպանված
Իշխանուհի ես հպարտ, փառապանծ,
Նայողին գերում ես, անկասկած...

Դու մեծ հույս ես ինձ համար,
Երկնի լույս ես ինձ համար,
Զուր եմ ուրիշ տեղ փնտրում,
Դրախտի դուռ ես ինձ համար:
Երբ իմ խոր հոգում աշունն է իշխում՝
Մի անխոր թախիծ սիրտս է կրծում,
Ոչ ոք չի կարող ինձ մխիթարել.
Նորից քո բարի ու գորովագութ
Աստվածային ձայնդ է հոգիս թոթափում...
Յուրահատուկ քո պահվածքին առինքող
Իրոք, չկա մարդ քեզնով չհիացող:
Ցմահ եղիր ջահել սիրուն ու գերող...

Միրով ու նվիրումով՝ քո քույր

22.08.2010թ.
ք.Չարենցավան

Ակրոստիքոս նվիրված ընկերուհու՝ Սվետայի յոթնասունամյա տարեդարձին

Սուրբ է ընկերությունը մեր հիսունամյա,
Վեհ ու ազնիվ է, առհավատյա,
Եվ անխաթար սերն այդ նվիրական
Տարիների վստահությունն է իրար նկատմամբ:
Անգուգական իմ ընկերուհի,
Յուրովի ընտրեցիր քո կյանքի ուղին,
Իբրև մանկավարժ հմուտ ու բարի,
Նախընտրեցիր լինել ուսուցիչ սիրելի:

Դու հղկվեցիր կյանքի անարդար ոլորտներում,
Երբևէ տրտունջ ու բողոք չբարձրաձայնեցիր,
Զվարթ բնավորությամբ քո արի,
Դաստիարակեցիր բազում սերունդներ հայեցի:
Եվ միաժամանակ քո նորաստեղծ ընտանիքում
Մայրական քնքշանք սերմանեցիր,
Որպես հոգատար կին սիրաշատ՝
Նեցուկ դարձար գերդաստանիդ հարազատ...
Ապրիր դու երկար, առողջ ու անհոգ՝
Յուրօրինակ բնավորությամբ քո մտահոգ:
Իմ շատ սրտամոտ, ազնիվ ընկերուհի
Ցանկանում եմ իդձերիդ կատարում բարի...

Ամենաանկեղծ սիրով՝ Դեզդեմոնայից

01.10.2010 թ.

ք. Չարենցավան